

B E S L U T S P R O M E M O R I A

Datum 2011-10-06

FI Dnr 10-4628

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden med anledning av den nya konsumentkreditlagen.

Ett flertal av de tidigare allmänna råden överförs i stort sett oförändrade i sak. Nya allmänna råd införs om bl.a. att en kreditprövning bör dokumenteras, att kreditgivaren bör lämna en underrättelse till konsumenten om varför en kredit har nekats och att konsumenten bör kunna återkalla ett uppdrag för betalning av kredit. Dessutom införs ett nytt allmänt råd om beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsinlösen av bundna bostadskrediter, i vilket bl.a. anges vilken jämförelseränta som bör användas.

Vägledning om marknadsföring och information innan ett kreditavtal ingås kommer fortsättningsvis endast att finnas i Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter eftersom det är Konsumentverket som har tillsynsansvaret för motsvarande bestämmelser i lag.

De nya allmänna råden träder i kraft den 1 januari 2012 samtidigt som allmänna råd (FFFS 2005:3) om krediter i konsumentförhållanden upphävs.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regler	3
	Konsumentkreditdirektivet	3
	Den nya konsumentkreditlagen	4
1.3	Rättsliga förutsättningar	4
1.4	Ärendets beredning	6
1.5	Regleringsalternativ	6
1.6	Följdändringar i andra allmänna råd	6
2	Motivering och överväganden.....	7
2.1	Marknadsföring och information	7
2.2	Definitioner och disposition	7
2.3	Kreditprovning	8
	Förenklad kreditprovning	9
2.4	Dokumentation av kreditprovning	9
2.5	Underrättelse om nekad kredit	10
2.6	Kreditlöfte	11
2.7	Effektiv ränta.....	12
2.8	Ränteändring	12
2.9	Överlåtelse av fordran	13
2.10	Krediter som är bundna i mer än tre månader	13
2.11	Ränteskillnadsersättning.....	14
	Finansinspektionens undersökning	15
	Utrymme för olika tolkningar	16
	Statspapper	16
	Effekter av färre statspapper	17
	Metoder för att konstruera en jämförelseränta	17
	Tillägg till det allmänna rådet om beräkning av ränteskillnadsersättning	17
	Interpolering mellan statspapper av två olika slag	19
	Tidpunkt för att fastställa jämförelseräntan	20
	Äldre allmänna råd om beräkning av ränteskillnadsersättning	21
	Information om beräkning av ränteskillnadsersättning	22
	Ikraftträdande	22
	Information om under vilken tid framräknad ränteskillnadsersättning gäller.....	23
2.12	Borgen och tredjemanspant.....	23
2.13	Kvittning.....	23
2.14	Återkallelse av uppdrag för betalning	25
3	Konsekvensanalys	26
3.1	Berörda företag.....	26
3.2	Konsekvenser av den nya konsumentkreditlagen	26
3.3	Konsekvenser av Finansinspektionens allmänna råd	28
	Konsekvenser för företagen	28
	Konsekvenser för konsumenterna	29
	Finansinspektionens bedömning	29

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Målet med Finansinspektionens allmänna råd är att vägleda företagen hur de bör agera för att uppfylla de lagbestämmelser som finns om kreditgivning till konsumenter och därigenom stärka konsumentskyddet samt främja en enhetlig tillämpning.

1.2 Nuvarande och kommande regler

Finansinspektionen beslutar om nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden för att säkerställa att råden stämmer överens med bestämmelserna i den nya konsumentkreditlagen (2010:846). Finansinspektionen har samtidigt gjort en översyn av de i dag gällande allmänna råden (FFFS 2005:3) om krediter i konsumentförhållanden.

Vissa delar av de allmänna råden förs inte över till de nya då de nu motsvaras av bestämmelser i den nya konsumentkreditlagen. Andra delar förs däremot över oförändrade i sak då motsvarande bestämmelser i lag inte har ändrats. Dock har några språkliga justeringar gjorts i dessa råd i syfte att förtydliga texten. Därutöver införs ett antal nya allmänna råd.

De nya allmänna råden träder i kraft den 1 januari 2012 samtidigt som FFFS 2005:3 upphör att gälla.

Konsumentkreditdirektivet

Den 1 januari 2011 trädde den nya konsumentkreditlagen (2010:1846) i kraft. Genom lagen har EU-direktivet om konsumentkrediter¹, det s.k. konsumentkreditdirektivet, genomförts i svensk rätt.

Konsumentkreditdirektivet är ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv vilket innebär att i den mån direktivet innehåller harmoniserade regler får medlemsstaterna inte behålla eller införa bestämmelser i nationell lag som skiljer sig från vad som fastställs i direktivet.

Konsumentkreditdirektivet syftar till att ytterligare harmonisera medlemsstaternas regler inom det aktuella området för att underlätta framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter. För att främja utvecklingen av gränsöverskridande verksamhet är det väsentligt med en öppnare och effektivare kreditmarknad inom området utan inre gränser.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66, Calex 32008L0048).

Genom harmoniserade regler för konsumentkrediter i medlemsstaterna blir det lättare för konsumenterna att dra nytta av fördelarna med den inre marknaden. Konsumenternas möjligheter att ta del av utbudet av gränsöverskridande konsumentkrediter ökar. Likartade regler bör också underlätta för kreditgivare att tillhandahålla konsumentkrediter inom EU, vilket bör leda till ett ökat utbud och en ökad konkurrens på marknaden.

Den nya konsumentkreditlagen

Tillämpningsområdet för den nya konsumentkreditlagen är i huvudsak detsamma som för 1992 års konsumentkreditlag (1992:830). Den nya lagen omfattar i princip alla slag av krediter som näringsidkare lämnar till konsumenter. Fakturakrediter, vissa kontokrediter, bostadskrediter och s.k. värdepapperskrediter undantas dock från vissa bestämmelser i lagen. Författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel (t.ex. studielån) och lån som lämnas i pantbanksverksamhet undantas helt, precis som tidigare, från lagens tillämpningsområde.

I sak innehåller den nya lagen flera väsentliga nyheter i förhållande till den tidigare konsumentkreditlagen. Den nya lagen stärker konsumentskyddet på flera olika sätt. En ångerrätt har införts för de flesta kredittyper vilket innebär att konsumenten har rätt att ångra ett kreditavtal inom 14 dagar. Samma regler som gäller för konsumentkrediter i allmänhet gäller nu även för den typ av kredit där konsumenten snabbt kan låna mindre summor, s.k. snabb lån. Detta innebär bl.a. att information ska lämnas i marknadsföring, innan ett kreditavtal ingås samt i kreditavtalet. Dessutom ska en kreditprövning alltid göras oavsett storleken på krediten.

Vidare ställs högre och tydligare krav på information till konsumenten. Det införs en s.k. förklaringskyldighet för kreditgivaren inom ramen för god kreditgivningssed genom att kreditgivaren ska ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Den nya konsumentkreditlagen är i huvudsak tydlig och detaljerad. På vissa områden bedömer dock Finansinspektionen att det behövs vägledning till företagen dels om hur de bör göra för att uppfylla lagens krav, dels för att främja en enhetlig tillämpning. Den nya lagen ger, liksom tidigare konsumentkreditlag, inte Finansinspektionen några bemyndiganden att meddela föreskrifter. Alla myndigheter har dock en allmän rätt att utan särskilt bemyndigande utfärda allmänna råd inom sitt verksamhetsområde i form av vägledning om tillämpningen av en författning. Allmänna råd bör dock endast utfärdas på de områden där det finns ett särskilt behov. I de fall en fysisk person ingår borgen eller tredjemanspant för en kredit som inte är en konsumentkredit har Finansinspektionen möjlighet att meddela föreskrifter med stöd av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM). Finansinspektionen har dock valt att även i denna del lämna allmänna råd.

De allmänna råden lämnas för tillämpning av 2, 6, 12–14, 17, 28 och 36 §§ konsumentkreditlagen, 6 kap. 4 § LBF och 8 kap. 1 § LVM. Flera av de allmänna råden, bl.a. 6 kap. om kvittning och betalning av förfallen kredit, lämnas för tillämpning av 6 § konsumentkreditlagen om god kreditgivningssed. De allmänna råden i 5 kap., om borgen och tredjemanspant, lämnas för tillämpning av 6 kap. 4 § LBF och 8 kap. 1 § LVM samt 6 § konsumentkreditlagen.

Bestämmelsen om god kreditgivningssed i 6 § konsumentkreditlagen avser att komplettera konsumentkreditlagens mer konkreta bestämmelser genom att reglera hur näringsidkaren ska förhålla sig till konsumenten före och under avtalstiden. Kreditgivaren måste agera med utgångspunkt från att kreditavtalet ofta har stor betydelse för konsumentens ekonomiska förhållanden och ska därigenom ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg. Tillsynsmyndigheterna ska kunna ge vägledning om hur begreppet god kreditgivningssed kan tolkas genom allmänna råd (prop. 2009/10:242 s. 90 och prop. 1991/92:83 s. 33 f.).

De allmänna råden innehåller ett särskilt kapitel om hur kreditgivaren bör förfara vid borgensåtaganden och tredjemanspant. Relationen mellan kreditinstitut och borgensmän samt pantsättare är förhållandevis ensidigt reglerad. De näringsrättsliga bestämmelserna om ett kreditinstituts kredithantering omfattar visserligen pantsättning och borgensåtagande, men endast i syfte att stärka kredithantering ur kreditinstitutets riskperspektiv (prop. 2002/03:139, s. 331 och 535). Konsumentkreditlagen innehåller inga uttryckliga bestämmelser om hur borgensåtaganden eller tredjemanspant ska behandlas på motsvarande sätt i ett konsumentperspektiv. Enligt Finansinspektionen bör därför de näringsrättsliga bestämmelserna kompletteras med allmänna råd som tillgodoser de konsumentskyddsintressen som uppstår vid t.ex. ett borgensåtagande.

I de fall borgensåtagandet eller tredjemanspanten är förknippad med en konsumentkredit, ger de allmänna råden uttryck för bestämmelsen om god kreditgivningssed. Det kan dock finnas fall då en fysisk person ingår borgen för en kredit som inte är en konsumentkredit, men där skyddsvärdet är detsamma som i fallen med konsumentkrediter. Det kan t.ex. röra sig om att en delägare i fåmansföretag tecknar borgen för företagets förbindelser. I sådana fall måste det följaktligen läggas någon annan bestämmelse till grund för de allmänna råden.

Enligt 6 kap. 4 § LBF ska ett kreditinstituts rörelse drivas på ett sätt som är sunt. Syftet med den s.k. sundhetsregeln är att kreditinstituten i sin rörelse ska hålla en sådan kvalitetsnivå att förtroendet för bank- och kreditmarknaden kan upprätthållas. Bestämmelsen är en kvalitetsregel som är avsedd att dels tolkas utifrån de mer specialiserade lagbestämmelserna på området, dels förtydligas genom föreskrifter eller allmänna råd om bestämmelsen. Kravet på sund verksamhet innefattar att ta skälig hänsyn till kundernas, och då främst konsumenternas intressen (prop. 2002/03:139 s. 282 och 285). Den avtalsrelation som uppstår vid borgensåtagande och pantsättning kan, som framgår ovan, i flera avseenden jämföras med den kundrelation som uppstår mellan kreditgivaren och konsumenten. Det får därför anses vara ett uttryck för ett sunt sätt att driva bank- och finansieringsrörelse att vederbörlig hänsyn tas till fysiska personer

som ingår avtal om borgen eller tredjemanspant, oavsett om denne är en konsument eller inte.

Motsvarande resonemang om sundhet gäller även för värdepappersbolag i de fall en fysisk person ingår borgen för en kredit som inte är en konsumentkredit, se 8 kap. 1 § LVM (jfr. prop. 2006/07:115 s 432 ff.).

1.4 Ärendets beredning

De allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden har arbetats fram efter samråd med en extern referensgrupp bestående av representanter från Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt Konsumentverket. Finansinspektionen har haft ett möte med den externa referensgruppen för att diskutera de allmänna förutsättningarna för arbetet och ta emot synpunkter. Ett särskilt möte med den externa referensgruppen har även hållits för att diskutera de allmänna råden om beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av bostadskrediter med bunden ränta. Därutöver har Finansinspektionen haft ett möte med Bankföreningen respektive Bankbyrå om kvittning och återkallelse av uppdrag för betalning.

Under arbetets gång har Finansinspektionen även haft en löpande dialog med Konsumentverket.

1.5 Regleringsalternativ

Allmänna råd är i sig inte en bindande reglering men utgör en rekommendation av hur en viss författning bör tillämpas. Företag kan således välja en annan metod för att uppnå samma syfte som de allmänna råden och, framför allt, den bakomliggande lagregeln har. Men ett företag vars alternativa handlande inte ger det önskade resultatet kan anses ha brutit mot lagregeln. I dessa fall kan Finansinspektionen komma att ingripa för att lagregeln inte har följts. Finansinspektionens allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden bidrar till att företag som ägnar sig åt kreditgivning till konsument driver sådan verksamhet inom ramen för konsumentkreditlagens syften och bidrar därmed även till ett gott konsumentskydd. Allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden har funnits sedan början av 1990-talet och omfattar samtliga företag som ägnar sig åt kreditgivning till konsument och som står under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen bedömer att det även fortsättningsvis finns behov av allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden.

1.6 Följändringar i andra allmänna råd

Till följd av den nya konsumentkreditlagen behöver ändringar göras även i följande allmänna råd; Kontokort och automattjänster (FFFS 2000:9), Kreditriskhantering i kreditinstitut (FFFS 2004:6) samt Inlåningskonton och tillhörande banktjänster (FFFS 2001:8). Dessa allmänna råd kommer dock att ses över vid ett senare tillfälle.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör nedan för ändringar och nyheter i förhållande till de i dag gällande allmänna råden FFFS 2005:3 och de överväganden som har gjorts. Om de allmänna råden är identiska med eller i sak desamma som de i dag gällande allmänna råden lämnas i några fall ändå en kortfattad redogörelse. Vidare redogörs även för vissa synpunkter som framförts av remissinstanserna.

2.1 Marknadsföring och information

Finansinspektionens ställningstagande: De allmänna råden kommer inte att innehålla vägledning om marknadsföring och informationsgivning till konsumenter innan ett kreditavtal tecknas.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Har inte haft några invändningar mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Det är inte Finansinspektionen utan Konsumentverket som har tillsyn över att företagen följer informations- och marknadsföringsbestämmelserna i konsumentkreditlagen och ska åtgärda om företagen brister i detta. Vägledning om marknadsföring och information bör därför endast finnas i Konsumentverkets allmänna råd, till vilka Finansinspektionen hänvisar i dessa delar.

2.2 Definitioner och disposition

Finansinspektionens ställningstagande: Ett antal definitioner och ett separat kapitel om bostadskrediter införs i de allmänna råden.

Remisspromemorian: Innehöll i stort sett samma förslag. Uttrycket betalningsdag användes för att definiera den dag en konsument förtidsbetalar en kredit med bunden ränta.

Remissinstanserna: En remissinstans anser att det finns en risk att definitionen betalningsdag förväxlas med den dag då ränta, amortering och kapitalbelopp förfaller till betalning under det löpande kreditavtalet samt att definitionen villkorsändringsdag bör förtydligas genom att avse ändring av villkor och inte endast ändring av ränta.

Finansinspektionens skäl: För att underlätta förståelsen av de allmänna råden införs ett antal definitioner. För att definiera den dag en konsument förtidsbetalar en kredit med bunden ränta används definitionen förtidsbetalningsdag. Därmed används samma uttryck som i konsumentkreditlagens regler om ränteskillnadsersättning. Utöver de termer och uttryck som används i de allmänna råden hänvisas till de definitioner som följer av konsumentkreditlagen. Definitionen av villkorsändringsdag har ändrats och en ny definition av ränteänd-

ringsdag har lagts till. Dessa förändringar har gjorts för att förtydliga och för att bättre stämma överens med branschens definitioner av dessa begrepp.

Begreppet konsument används genomgående i de allmänna råden, i stället för som tidigare en blandning av begreppen konsument och kredittagare. I 5 kap. används dock begreppet kredittagare i stället för konsument. Skälet till det är att de allmänna råden i kapitlet om borgen och tredjemanspant även bör tillämpas vid andra krediter än konsumentkrediter.

Ett separat kapitel om bostadskrediter införs för att underlätta för den som ska ta del av de allmänna råden. Kapitlet innehåller allmänna råd som, utöver de övriga, bör gälla särskilt för bostadskrediter.

2.3 Kreditprövning

Finansinspektionens ställningstagande: En kreditprövning av en konsument bör syfta till att uppskatta konsumentens nuvarande och framtida återbetalningsförmåga och grundas på ett skriftligt underlag eller på andra tillförlitliga uppgifter, exempelvis en kreditupplysning.

Remisspromemorian: Förslaget hade en annan disposition. Vidare angavs vad kreditgivaren särskilt bör beakta vid kreditprövning.

Remissinstanserna: Några remissinstanser anser att Finansinspektionens förslag om att en kreditupplysning bör inhämtas går utöver vad som regleras i direktivet, konsumentkreditlagen och dess förarbeten och föreslår att det i stället framgår att kreditupplysning är ett exempel på vad som bör beaktas vid en kreditprövning.

Finansinspektionens skäl: Det följer av 12 § konsumentkreditlagen att en näringsidkare ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. En kreditprövning ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Av proposition 2009/10:242 s. 100 framgår att med uttrycket ”tillräckliga uppgifter” avses att näringsidkaren måste samla in så många uppgifter att konsumentens betalningsförmåga för krediten i fråga kan bedömas med en hög grad av säkerhet. Flera uppgiftskällor kan behöva användas. Uppgifter kan inhämtas från konsumenten, från en kreditupplysning, från en databas som förs av en myndighet, t.ex. Kronofogdemyndigheten, eller från kreditgivarens eget register eller databas. Vilka informationskällor som ska användas vid en viss kreditprövning får avgöras mot bakgrund av kravet på att prövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter.

Det framgår av det allmänna rådet om kreditprövning att underlaget för en kreditgivares bedömning av konsumentens återbetalningsförmåga exempelvis kan vara en kreditupplysning.

Förenklad kreditprövning

Finansinspektionens ställningstagande: Det i dag gällande allmänna rådet om förenklad kreditprövning tas bort.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser anser att det även fortsättningsvis finns anledning att behålla det allmänna rådet om förenklad kreditprövning för kreditbelopp som uppgår till högst 50 % av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Finansinspektionens skäl: Enligt den nya konsumentkreditlagen ska en kreditprövning alltid göras, oavsett storleken på krediten. En kreditprövning ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Uttrycket förenklad kreditprövning, som finns i de nu gällande allmänna råden, kan ge upphov till otydlighet när det gäller skyldigheten att göra en kreditprövning. Finansinspektionen anser att det är i linje med ändringen i konsumentkreditlagen om kreditprövning, att de allmänna råden om förenklad kreditprövning tas bort.

2.4 Dokumentation av kreditprövning

Finansinspektionens ställningstagande: En kreditgivare bör dokumentera underlaget för kreditprövning.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag avseende dokumentation men angav därutöver att dokumentationen bör ske skriftligen.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har inga invändningar mot att underlaget bör dokumenteras, men vissa anser att ett allmänt råd som innebär att dokumentationen bör ske i en handling eller i någon annan läsbar eller varaktig form är alltför långtgående. Det bör i stället vara upp till kreditgivaren att avgöra på vilket sätt kreditprövningen bör dokumenteras. Vidare påpekar en remissinstans att ett dokumentationskrav redan finns i 8 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF), enligt vilket ett kreditbeslut ska dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas. En remissinstans anser att det i de allmänna råden bör anges hur länge dokumentationen av kreditprövningen bör sparas.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att kreditprövningen bör dokumenteras för att underlätta tillsynen av att företagen har gjort en kreditprövning samt för att, vid en eventuell tvist, underlätta bevisföringen för både företag och konsument. Dokumentationen bör bestå av det underlag som har legat till grund för kreditprövningen och bör ske på lämpligt sätt. Finansinspektionen lämnar till kreditgivaren att avgöra vad som är ett lämpligt sätt för dokumentation samt hur länge dokumentationen bör sparas.

Bestämmelsen om dokumentation i 8 kap. 3 § LBF tar sikte på dokumentation av kreditbeslut. Kreditbeslutet ska enligt bestämmelsen dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas. Det framgår av proposition 2002/03:139 s 328 att det enligt bestämmelsen exempelvis torde krävas att en redovisning av den bedömning som gjorts i fråga om motpartens möjlighet att fullgöra sina förpliktelser ingår samt att bestämmelsen inte endast gäller beslut om krediter utan även andra beslut som rör liknande engagemang såsom beslut om leasing eller factoring.

Det allmänna rådet om dokumentation av kreditprövning tar mer specifikt och uttryckligt sikte på dokumentation av underlaget för kreditprövning i samband med konsumentkrediter. Finansinspektionen anser mot denna bakgrund att det finns behov av ett allmänt råd om dokumentation av kreditprövning.

2.5 Underrättelse om nekad kredit

Finansinspektionens ställningstagande: För att öka förutsättningarna för konsumenten att förstå varför en kredit inte har beviljats bör en underrättelse till konsumenten lämnas på ett tydligt sätt genom att kreditgivaren anger grunderna för beslutet. För de fall grunden utgörs av resultatet av en s.k. kreditberäkningsmodell bör kreditgivaren lämna en utförligare förklaring om konsumenten begär det.

Remisspromemorian: Innehöll i stort sett samma förslag, dock angavs i förslaget att det inte är tillräckligt att endast ange resultatet av en s.k. kreditberäkningsmodell.

Remissinstanserna: Ett antal remissinstanser anser att det bör finnas en möjlighet att lämna en underrättelse baserad på resultatet av en kreditberäkningsmodell och att konsumenten i dessa fall bör få ytterligare upplysningar av kreditgivaren om konsumenten begär det. Detta för att möjliggöra hanteringen av krediter som lämnas i en elektronisk miljö eller krediter av mer eller mindre automatiserad hantering (t.ex. kreditkort).

Finansinspektionens skäl: Enligt 13 § konsumentkreditlagen ska näringsidkaren underrätta konsumenten om orsaken till att en kredit inte har beviljats. Bestämmelsen är ny i förhållande till den tidigare konsumentkreditlagen. Det har dock tidigare ansetts följa av god kreditgivningssed att en sådan underrättelse bör lämnas.

Finansinspektionen har i tillsynen uppmärksammat att dessa underrättelser har varit mer eller mindre informativa. I vissa fall har underrättelsen lämnats enbart genom att kreditgivaren har angett resultatet av en s.k. kreditberäkningsmodell, vilket i vissa fall har lett till att konsumenten inte har förstått varför krediten har nekats. Sådana beräkningsmodeller kan t.ex. vara olika system där kreditgivaren använder ett automatiserat och standardiserat sätt att beräkna om konsumenten kan beviljas kredit eller inte.

De allmänna råden syftar till att öka förutsättningarna för konsumenten att förstå varför en kredit inte har beviljats. Konsumenten bör genom underrättelsen få en tydlig bild av vilka omständigheter som ligger till grund för kreditgivarens beslut att inte bevilja en kredit. Med stöd av den information som ges i underrättelsen kan konsumenten överväga om det är meningsfullt att vända sig till en annan kreditgivare.

En underrättelse om nekad kredit bör alltid utformas på ett sådant sätt att det för konsumenten tydligt framgår på vilka grunder en kredit inte har beviljats. För att inte i onödan försvåra hanteringen av konsumentkreditavtal som ingås i elektronisk miljö samt kreditavtal baserade på en mer eller mindre automatiserad hantering bör det dock finnas en möjlighet för kreditgivaren att lämna en underrättelse som utgörs av resultatet av en s.k. kreditberäkningsmodell. I dessa fall bör dock kreditgivaren lämna en utförligare förklaring om konsumenten begär det.

Kreditgivarens underrättelseskyldighet vid nekad kredit kan i vissa fall komma i konflikt med meddelandeförbudet i 3 kap. 4 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. I de fall informationslämnandet i en underrättelse enligt konsumentkreditlagen är förbjudet enligt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, får informationen inte lämnas ut. Kreditgivaren får i dessa fall svårt att uppfylla dels konsumentkreditlagens krav på att en underrättelse ska lämnas, dels Finansinspektionens allmänna råd om att kreditgivaren bör vara tydlig i sin underrättelse. Lagstiftaren har dock inte ansett att det har funnits behov av att införa en särskild bestämmelse om att informationskravet i 13 § konsumentkreditlagen inte gäller om informationslämnandet skulle strida mot annan lag (prop. 2009/10:242 s. 59). Därför anser Finansinspektionen att det allmänna rådet kan vara kvar.

2.6 Kreditlöfte

Finansinspektionens ställningstagande: När ett kreditlöfte lämnas till konsumenten bör det ske skriftligen eller i elektronisk form.

Remisspromemorian: Innehöll i sak samma förslag men det framgick inte uttryckligen att ett kreditlöfte bör kunna lämnas i elektronisk form.

Remissinstanserna: Några remissinstanser anser att det bör förtydligas att ett kreditlöfte även kan ske i elektronisk form.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att ett kreditlöfte bör lämnas skriftligen. Med uttrycket att ett kreditlöfte bör ske skriftligen avsåg Finansinspektionen att ett kreditlöfte även bör kunna lämnas i elektronisk form. För att förtydliga det allmänna rådet i denna del och därmed undvika missförstånd görs ett tillägg med innebörden att ett kreditlöfte även kan lämnas i elektronisk form.

2.7 Effektiv ränta

Finansinspektionens ställningstagande: När ett kreditavtal innebär en rätt att löpande utnyttja ett kreditutrymme bör den effektiva räntan anges som en årlig ränta beräknad på det belopp som motsvarar det beviljade kreditutrymmet.

Remisspromemorian: Innehöll förslag om att den effektiva räntan bör anges dels som årlig ränta beräknad på det belopp som motsvarar det beviljade kreditutrymmet, dels som en årlig ränta beräknad på ett belopp som endast utgör en andel av kreditutrymmet och att denna andel bör utgöra 50 procent av det beviljade kreditutrymmet.

Remissinstanserna: En remissinstans anser mot bakgrund av att Konsumentverkets allmänna råd om konsumentkrediter (KOVFS 2011:1) inte innehåller motsvarande allmänt råd om att den effektiva räntan även ska anges som en andel och att det är viktigt att myndigheternas bestämmelser på området är samstämmiga i så stor utsträckning som möjligt när samma fråga berörs. Remissinstansen anser att den effektiva räntan inte behöver anges som en årlig ränta beräknad på ett belopp som endast utgör en andel av kreditutrymmet eftersom konsumenten redan genom förköpsinformationen har fått del av den effektiva räntan genom ett representativt exempel. Dessutom har parterna vid tiden för kreditavtalet kommit överens om och specificerat kreditbeloppet.

Finansinspektionens skäl: Av konsumentverkets allmänna råd framgår av 2.4 att vid fortlöpande krediter eller kontokrediter bör den effektiva räntan som anges i avtalet beräknas utifrån det beviljade kreditutrymmet. Finansinspektionen instämmer att det är viktigt att myndigheternas allmänna råd är samstämmiga och håller med remissinstansen om att det inte finns behov av att den effektiva räntan anges på två sätt i kreditavtalet.

2.8 Ränteändring

Finansinspektionens ställningstagande: Om krediträntan har höjts på grund av ökade upplåningskostnader, bör kreditgivaren ange skälen till kostnadsökningen om konsumenten begär det.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Två remissinstanser har undrat över vad som avses med att kreditgivaren ska ange skälen till kostnadsökningen om konsumenten begär det.

Finansinspektionens skäl: Enligt 17 § konsumentkreditlagen får en räntesats ändras till konsumentens nackdel endast då det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks. Kreditgivaren ska enligt 19 § samma lag underrätta konsumenten om en ränteändring innan den börjar gälla. Finansinspektionens allmänna råd innebär att kreditgivaren bör ange skälen till kostnadsökningen om konsumenten begär det, i de fall

konsumenten har fått en underrättelse om att ränteändring har skett på grund av ökade upplåningskostnader. Om en konsument vänder sig till en kreditgivare och vill veta skälen till kostnadsökningen är det viktigt att konsumenten får en tillräcklig förklaring. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan en redogörelse av skälen ske antingen översiktligt eller mer utförligt.

2.9 Överlåtelse av fordran

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditgivaren bör i samband med överlåtelse av en fordran informera kredittagaren om sådana konsekvenser av överlåtelsen som är av väsentlig betydelse för konsumenten.

Remisspromemorian: Förslaget innebar att om kreditgivaren avser att överlåta en kredit bör lämna en kopia av de allmänna villkoren till konsumenten samt att kreditgivaren bör informera konsumenten om vad överlåtelsen innebär.

Remissinstanserna: Ett flertal remissinstanser anser att den administrativa bördan blir för tung om de allmänna villkoren bör lämnas ut om kreditgivaren överlåter en fordran. Remissinstanserna anser att det är tillräckligt att konsumenten underrättas om överlåtelsen, särskilt med anledning av att kreditvillkoren inte ändras i och med överlåtelsen. En remissinstans anser att den föreslagna lydelsen ger intryck av att informationskravet inträder mycket tidigare än vad som är motiverat och därmed skulle innebära en osäkerhet för kredittagaren som inte kan vara säker på om överlåtelsen kommer att ske eller inte.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen anser att det är viktigt att konsumenten i samband med överlåtelse av fordran får information om vad en sådan överlåtelse innebär. Konsumenten ska emellertid inte känna osäkerhet om en överlåtelse kommer att ske eller inte. För att tydliggöra vid vilken tidpunkt informationen bör lämnas används lydelsen att kreditgivaren bör lämna information i samband med överlåtelsen.

Finansinspektionen anser att det bör vara tillräckligt att information om vad överlåtelsen innebär lämnas till konsumenten och att det inte är nödvändigt att lämna en kopia på de allmänna villkoren.

2.10 Krediter som är bundna i mer än tre månader

Finansinspektionens ställningstagande: Av kreditgivarens påminnelse inför en ändring av villkorsperiod eller räntebindningstid bör framgå kreditgivarens eventuella rätt till ränteskillnadsersättning. Finansinspektionen anser att de allmänna råden inte bör ange på vilket sätt konsumenten ska lämna svar vid omläggning av kredit.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Har inte haft några invändningar mot förslaget om att den påminnelse som bör skickas till konsumenten också bör innehålla information

om kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning. En remissinstans anser dock att Finansinspektionen bör utöka de allmänna råden med att även skriva huruvida konsumenten bör ta kontakt med kreditgivaren på särskilt sätt för att meddela besked vid omläggning av kredit eftersom det annars kan bli svårt för konsumenten att hävda sin rätt.

Finansinspektionens skäl: Av de allmänna råden om villkors- eller ränteändringar för krediter som är bundna i mer än tre månader följer att kreditgivaren i förväg bör påminna konsumenten om när en ändring av en villkorsperiod eller räntebindningstid kommer att ske. Vidare anges vilken information som bör lämnas i en sådan påminnelse, bl.a. bör konsumenten informeras om vilka konsekvenser det får för krediten om konsumenten inte svarar eller inte svarar i tid.

En villkors- eller ränteändring kan medföra konsekvenser av stor ekonomisk betydelse för konsumenten. Det är därför viktigt att konsumenten, innan en sådan ändring genomförs, har tillgång till den information som han eller hon behöver för att fatta ett välgrundat beslut. Även ränteskillnadsersättning kan vid förtidslösen av bostadskrediter med bunden ränta medföra stora konsekvenser för konsumenten. Finansinspektionen föreslår därför att informationen i påminnelsen bör utökas med uppgift om kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning vid förtidslösen av bostadskrediter med bunden ränta.

I de allmänna råden om villkorsperiod eller räntebindningstid som överstiger tre månader anges inte på vilket sätt konsumenten bör svara kreditgivaren om en befintlig kredits omsättning och kreditens framtida villkor. Finansinspektionen anser att det är upp till kreditgivaren att bestämma på vilket sätt konsumenten ska svara, men att det däremot är positivt om kreditgivaren erbjuder konsumenten olika sätt att kommunicera sitt svar. Svårigheten för konsumenten är inte att veta på vilket sätt detta besked bör lämnas. Det som är problematiskt är bevisbördans placering i de fall då konsumenten hävdar att han eller hon lämnat ett svar i rätt tid, medan kreditgivaren anser att det inte har kommit in något svar. Det är inte Finansinspektionens uppgift att införa en bestämmelse om bevisbördans placering. En sådan bestämmelse bör i stället införas i lag, om det finns ett behov.

2.11 Ränteskillnadsersättning

Finansinspektionens ställningstagande: I syfte att vägleda företagen införs en ny rekommendation i de allmänna råden som anger vilken jämförelseränta kreditgivaren bör använda för att beräkna ränteskillnadsersättning i de fall det inte finns någon statsobligation eller statsskuldväxel med en löptid respektive förfallotid som exakt motsvarar kreditens återstående räntebindningstid.

Remisspromemorian: Innehöll i sak samma förslag.

Remissinstanserna: En remissinstans anser att Finansinspektionen bör avvakta med att ändra de allmänna råden om ränteskillnadsersättning till dess att EU har lämnat sitt förslag på det sätt som anges i propositionen (prop. 2009/10:242 s. 75) till den nya konsumentkreditlagen, dvs. arbetet med integrering av hypo-

tekslånemarknaden i EU. Samma remissinstans anser även att texten och ett flertal begrepp i det allmänna rådet om ränteskillnadsersättning är svårtillgängliga, framför allt för konsumenten.

Finansinspektionens skäl: I 36 § andra stycket konsumentkreditlagen finns en bestämmelse om beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av bostadskrediter med bunden ränta. Bestämmelsen är densamma som i 1992 års konsumentkreditlag, med den ändring som genomfördes 1994.

I propositionen anges att med hänsyn till att EU-kommissionen har utfärdat en vitbok om integrering av hypotekslånemarknaden i EU bör utfallet av det kommande arbetet avvaktas och den reglering som gäller enligt 1992 års lag överförs oförändrad till den nya lagen.

EU-kommissionen har den 31 mars 2011 lagt fram ett förslag till direktiv om bostadslåneavtal, 2011/0062 (COD). I kap. 8 artikel 18 finns en bestämmelse om förtidsbetalning. Av andra stycket i nämnda artikel följer att medlemsstaterna bl.a. får föreskriva att kreditgivaren ska ha rätt till skälig och objektivt motiverad ersättning för eventuella direkta kostnader för förtidsbetalningen av krediten. Om förtidsbetalningen skulle infalla under en period där krediträntan är bunden, får utövandet av denna rätt förenas med en särskild räntesats för konsumenten. I förslaget föreskrivs inte på vilket sätt ersättningen vid förtidsbetalningen ska beräknas. Någon enhetlig reglering av beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av bostadskrediter med bunden ränta finns således inte för närvarande.

Finansinspektionen anser mot denna bakgrund att det inte finns några hinder att ändra rekommendationen i de allmänna råden om beräkning av ränteskillnadsersättning.

Konsumentkreditlagens bestämmelse om ränteskillnadsersättning i 36 § är en schablonbestämmelse som anger vad ränteskillnadsersättningen högst får motsvara. Vid beräkning av ränteskillnadsersättning ska som jämförelseränta användas räntan på statsskuldväxlar, för löptider kortare än ett år, och på statsobligationer, för löptider längre än ett år, ökat med en procentenhet.

I samband med att bestämmelsen fördes in i konsumentkreditlagen angavs att för det fall det inte finns någon statsobligation eller statsskuldväxel som exakt motsvarar kreditens återstående räntebindingstid, får den ränta användas som avser det instrument vars förfallotid respektive löptid närmast motsvarar den återstående räntebindingstiden (prop. 1993/94:201 s. 16).

Finansinspektionens undersökning

Finansinspektionen har i sin tillsyn uppmärksammat väsentliga skillnader i resultatet av företagens beräkning av ränteskillnadsersättning.

I februari 2010 genomförde Finansinspektionen en undersökning om hur företagen beräknar ränteskillnadsersättning när en konsument vill förtidsbetala en

bostadskredit med bunden ränta. Undersökningen grundades på beräkning av ränteskillnadsersättning under vissa givna förutsättningar. Vid undersökningen uppmärksammades att företagen använder olika beräkningsmetoder för att ta fram den jämförelseränta som används, vilket resulterar i att den faktiska ränteskillnadsersättningen för lån med liknande löptid kan skilja åt mellan företagen. Finansinspektionen bedömde att bankernas olika metoder visserligen höll sig inom konsumentkreditlagens och de allmänna rådens ramar men att reglerna om beräkning av ränteskillnadsersättning är otydliga.

Utrymme för olika tolkningar

Lagstiftningen och Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2005:3) ger utrymme för olika tolkningar av vilken metod företagen bör använda för att ta fram en jämförelseränta i de fall det inte finns något statspapper med samma löptid respektive förfallotid som kreditens återstående räntebindningstid. I dessa fall finns således möjlighet att tillämpa olika metoder för att ta fram en jämförelseränta som motsvarar kreditens återstående räntebindningstid. Som nämnts ovan följer av uttalanden i prop. 1993/94:201 att när det inte finns något statspapper som exakt motsvarar kreditens återstående räntebindningstid får det statspapper användas som närmast, före eller efter, motsvarar kreditens återstående räntebindningstid. Propositionen föreslår således en metod där man tar fram en jämförelseränta med hjälp av *ett* statspapper.

För att uppnå en enhetlig tillämpning inför Finansinspektionen ett allmänt råd med innebörden att linjär interpolering i första hand bör användas för att fastställa jämförelseräntan i de fall det inte finns någon statsobligation eller statskuldväxel med en löptid respektive förfallotid som exakt motsvarar kreditens återstående räntebindningstid. Detta innebär att *två* statspapper bör användas. Finansinspektionen redogör nedan för den föreslagna metoden och motiven till denna.

Statspapper

I början av 1990-talet, då den nuvarande bestämmelsen om ränteskillnadsersättning infördes, fanns ett stort utbud av statsskuldväxlar och statsobligationer. Enligt Riksgäldskontoret fanns det i december 1990 12 statsskuldväxlar med löptider kortare än ett år och 49 statsobligationer med löptider längre än ett år². Det fanns således förfall med täta intervall i upp till cirka 4,5 år. Detta innebar att det oftast fanns ett statspapper med återstående löptid som motsvarade kreditens återstående räntebindningstid.

I dag finns det inte längre lika många statsskuldväxlar och statsobligationer. Det närmaste året förfaller cirka 4 statsskuldväxlar och därefter förfaller 8 eller 9 statsobligationer de kommande 12 åren. Detta leder till att det är mycket svå-

---

² Den svenska statsskulden, utgiven av Riksgäldskontoret; Nr 600, 31 december 1990, Nr 624, 31 december 1992, Nr 648, 31 december 1992, Nr 814, 31 oktober 2008, Nr 826, 31 oktober 2009 och Nr 838, 31 oktober 2010.

rare nu än för 20 år sedan att hitta ett statspapper med en löptid eller förfallotid som motsvarar kreditens återstående räntebindningstid.

Effekter av färre statspapper

Att konstruera en jämförelseränta med färre instrument att tillgå kan medföra att skillnaden mellan statspapprets återstående löptid och kreditens återstående räntebindningstid är så stor att dessa inte kan anses motsvara varandra. Detta får effekt på den konstruerade jämförelseräntan, vilket påverkar resultatet av beräkningen av ränteskillnadsersättningen. För den enskilde konsumenten kan skillnaden bli stor, vilket ibland är till dennes fördel och ibland till dennes nackdel. För konsumenten kan detta få betydande ekonomiska effekter medan det för kreditgivaren, som har många kreditavtal med konsumenter, på längre sikt inte har någon betydelse. Detta eftersom man kan anta att kreditgivaren vid ungefär hälften av tillfällena överkompenseras och hälften av tillfällena underkompenseras.

Ytterligare en negativ effekt av färre statspapper är att ränteskillnadsersättningen för två krediter med snarlika återstående räntebindningstider kan skilja sig åt påtagligt. Om det är långt mellan statspappernas återstående löptider kan skillnaden bli stor.

Metoder för att konstruera en jämförelseränta

Teoretiskt sett finns det olika metoder för att konstruera en jämförelseränta för beräkning av ränteskillnadsersättning. Man kan t.ex. använda

- medelvärdet av räntan för de statspapper med förfallotid respektive löptid närmast innan och närmast efter kreditens återstående räntebindningstid,
- räntan för det statspapper med förfallotid respektive löptid närmast innan kreditens återstående räntebindningstid,
- räntan för det statspapper med förfallotid respektive löptid närmast efter kreditens återstående räntebindningstid, samt
- olika metoder för interpolering genom att t.ex. använda statspapper som ligger närmast innan och närmast efter kreditens återstående räntebindningstid.

Några av fördelarna med dessa metoder är att de är enkla, transparenta samt lätta att konstruera och beskriva. Nackdelen med de tre första metoderna är att den beräknade jämförelseräntan ändras kraftigt vid vissa löptider, nämligen de löptider som utgör brytpunkten för om ett visst instrument ska användas vid beräkningen.

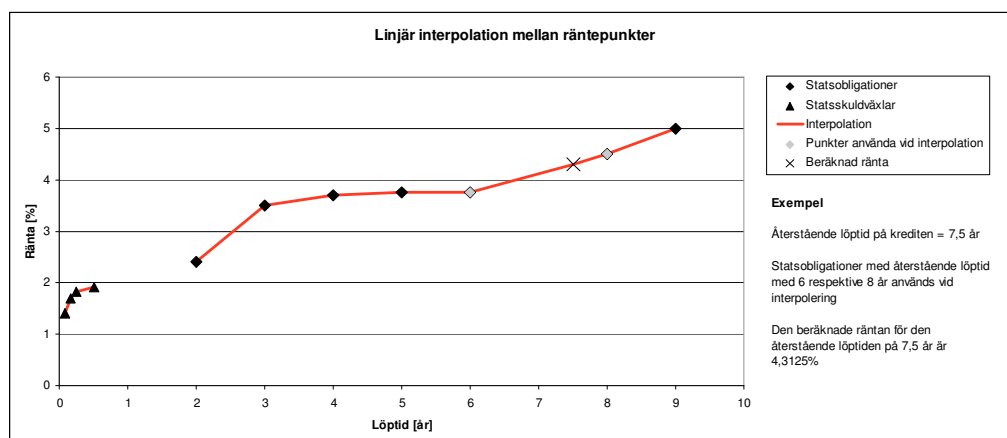
Tillägg till det allmänna rådet om beräkning av ränteskillnadsersättning

Mot bakgrund av vad som angetts om effekter av färre statspapper bedömer Finansinspektionen att det, i de fall det inte finns någon statsobligation eller statsskuldväxel med en löptid respektive förfallotid som exakt motsvarar kreditens återstående räntebindningstid, finns skäl att frångå den i prop. 1993/94:201 föreslagna metoden för att fastställa jämförelseränta.

I syfte att vägleda företagen inför Finansinspektionen därför en ny rekommendation som anger vilken jämförelseränta kreditgivaren bör använda för att beräkna ränteskillnadsersättning, om det inte finns något statspapper med dessa egenskaper. Den nya rekommendationen går ut på en mer enhetlig beräkning av ränteskillnadsersättning, vilket bör öka förutsebarheten och tryggheten för konsumenten.

Rekommendationen innebär att en teoretisk jämförelseränta bör användas i de fall det inte finns något statspapper med samma löptid eller förfallotid som kreditens återstående räntebindingstid. Denna teoretiska jämförelseränta bör i första hand räknas fram genom s.k. linjär interpolering, se exempel nedan. Genom att beräkna jämförelseräntan med hjälp av interpolering utifrån de två statsobligationer respektive två statsskuldväxlar med förfallotid respektive löptid närmast före och närmast efter den återstående räntebindingstiden, kan en teoretisk ränta beräknas med samma löptid som den återstående räntebindingstiden för krediten.

Nedan är exempel på linjär interpolering vid förtidsbetalning av bostadskrediter med bunden ränta.

Löptid [år]	Ränta Statsobligationer	Ränta Statsskuldväxlar	Interpolation	Punkter använda vid interpolation	Beräknad ränta
0,083333333		1,4	1,4		
0,166666667		1,7	1,7		
0,25		1,83	1,83		
0,5		1,92	1,92		
2	2,4		2,4		
3	3,5		3,5		
4	3,7		3,7		
5	3,75		3,75		
6	3,75		3,75	3,75	
7,5			4,3125		4,3125
8	4,5		4,5	4,5	
9	5		5		

Den metod som Finansinspektionen inför är tydlig, transparent och förhållandevis enkel. Metoden medför även de mest förutsebara effekterna för såväl kreditgivaren som konsumenten då ränteskillnadsersättningen kommer att be-

räknas så exakt som möjligt i varje enskilt fall. Detta leder i sin tur till att varken konsumenten eller kreditgivaren, i vissa fall närmast slumpmässigt, under- eller överkompenseras. Ränteskillnadsersättningen kommer bättre att återspegla de faktiska förhållandena i det enskilda fallet. Vidare kommer skillnaden i ränteskillnadsersättning för krediter med snarlika återstående räntebindningstider endast att bli marginell.

Interpolering mellan statspapper av två olika slag

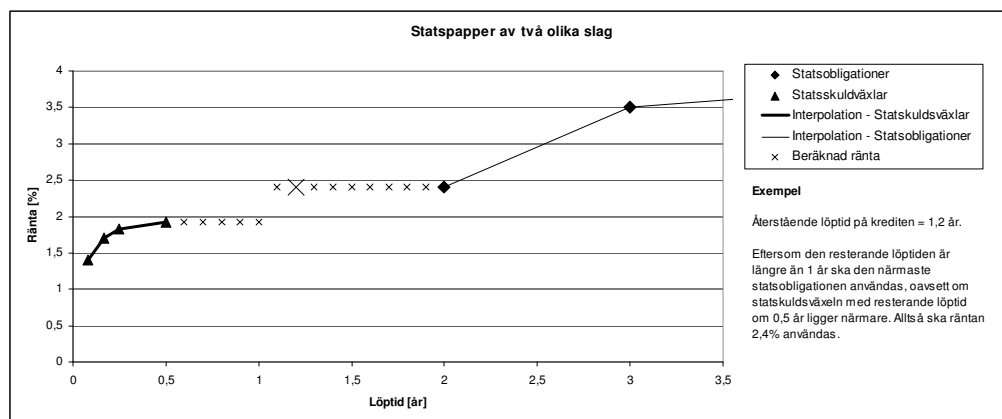
Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen anser att interpolering mellan två statspapper av olika slag inte får ske.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: En remissinstans anser att interpolering bör kunna ske även mellan två statspapper av olika slag, dvs. mellan en statsskuldväxel och en statsobligation, vilket skulle öka förutsägbarheten och tryggheten för konsumenten. Att interpolering inte kan ske mellan två statspapper av olika slag i onödan ökar kreditgivarens kostnader utan att tillföra någon nytta för konsumenten.

Finansinspektionens skäl: I 36 § andra stycket 2 a och b finns en tydlig uppdelning mellan användandet av statsskuldväxlar och statsobligationer. Om den tid för vilken ersättningen ska betalas är kortare än ett år ska räntan på statsskuldväxlar användas som jämförelseränta och om betalningstiden överstiger ett år ska räntan på statsobligationer användas som jämförelseränta. Finansinspektionen håller med remissinstansen om att det finns fördelar med att interpolering kan ske mellan två statspapper av olika slag. Men mot bakgrund av lagens tydliga uppdelning anser Finansinspektionen att ett allmänt råd med sådant innehåll inte kan lämnas.

Nedan visas exempel på att interpolering inte får ske vid statspapper av två olika slag.

Tidpunkt för att fastställa jämförelseräntan

Finansinspektionens ställningstagande: Eftersom det framgår av konsumentkreditlagen vilken dag jämförelseräntan ska fastställas tas det allmänna rådet om detta bort.

Remisspromemorian: Innehöll ett förslag om att tidpunkten för att fastställa jämförelseräntan antingen bör vara den dag förtidsbetalning sker eller den tidigare dag som kreditgivaren och konsumenten avtalar om samt att ett sådant avtal inte bör tillämpas om jämförelseräntan på betalningsdagen är mer förmånlig för konsumenten.

Remissinstanserna: Några remissinstanser har synpunkter vad gäller tidpunkten för att fastställa jämförelseräntan och anser att kreditgivaren och konsumenten innan dagen för förtidsbetalning bör kunna teckna ett för båda parterna bindande avtal om ränteskillnadsersättningens storlek. För att underlätta processen kring köp och försäljning av fastigheter bör de allmänna råden ange två alternativa tidpunkter för att fastställa jämförelseränta. Antingen dagen för förtidsbetalning eller den tidigare dag som avtalats, utan tillägget att avtalad ränteskillnadsersättning enbart gäller om det är mer förmånligt för konsumenten än förtidsbetalningsdagsalternativet.

Finansinspektionens skäl: Av 36 § andra stycket konsumentkreditlagen framgår att kreditgivaren, när krediträntan är bunden, har rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av kredittagaren för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta. Det framgår av tredje stycket 1 a och b att ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning högst får motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och räntan på statsskuldväxlar respektive statsobligationer med en löptid/förfallotid som motsvarar återstående räntebindningstid ökad med en procentenhet. Vid beräkning av ränteskillnadsersättning enligt denna bestämmelse följer att räntan på statsskuldväxlar respektive statsobligationer ska fastställas per den dag då förtidsbetalning sker.

Konsumentkreditlagen är tvingande till konsumentens fördel, vilket följer av 5 § samma lag. Detta innebär att en kreditgivare och en konsument inte med tvingande verkan kan avtala bort konsumentens lagstadgade rättigheter. Eftersom det i konsumentkreditlagen föreskrivs att jämförelseräntan, dvs. räntan på statsskuldväxlar respektive statsobligationer, ska fastställas per den dag förtidsbetalning sker är ett avtal mellan kreditgivaren och kredittagaren om att jämförelseräntan ska bestämmas per en annan dag endast bindande för konsumenten om detta inte är till nackdel för honom eller henne. En kontroll av räntan vid dagen för förtidsbetalning och eventuellt en ny beräkning av ränteskillnadsersättning, måste därför göras för att kontrollera att ränteskillnadsersättningen på förtidsbetalningsdagen inte är mer förmånlig för konsumenten än den tidigare avtalade.

Finansinspektionen bedömer att tidpunkten för att fastställa jämförelseräntan framgår av lag och tar därmed bort det tidigare allmänna rådet i FFFS 2005:3 om tidpunkt för att fastställa jämförelseräntan samt att kreditgivaren och kon-

sumenten kan avtala om annan dag. Att avtala om annan dag för att bestämma jämförelseräntan är självfallet fortfarande möjligt. En konsument är dock endast bunden av ett sådant avtal om det i förhållande till vad lagen föreskriver är till förmån för konsumenten.

Äldre allmänna råd om beräkning av ränteskillnadsersättning

Finansinspektionens ställningstagande: De allmänna råden om beräkning av ränteskillnadsersättning för krediter tecknade innan 1994 tas bort.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: En remissinstans har synpunkter på att de äldre allmänna råden om beräkning av ränteskillnadsersättning tas bort då detta enligt remissinstansen strider mot lag.

Finansinspektionens skäl: I de i dag gällande allmänna råden finns tre olika avsnitt om beräkning av ränteskillnadsersättning beroende på när krediten tecknades.

Den första tidsperioden avser krediter tecknade innan den 1 januari 1993. Innan detta år fanns ingen lagstadgad rätt att betala krediter i förtid och därmed heller ingen i lag angiven rätt för kreditgivaren att ta ut ränteskillnadsersättning.

Den andra tidsperioden avser krediter tecknade under perioden 1 januari 1993 till den 1 juli 1994. Rekommendationen infördes i de allmänna råden med anledning av att det i konsumentkreditlagen från den 1 januari 1993 infördes en rätt för konsumenter att betala krediter i förtid och rätt för kreditgivaren att ta ut ränteskillnadsersättning. Genom en lagändring som trädde i kraft den 1 juli 1994 ändrades bestämmelsen om ränteskillnadsersättning. Anledningen till ändringen var att det visat sig att de tidigare lagreglerna om ränteskillnadsersättning i vissa fall inte gav kreditgivaren tillräcklig kompensation. Lagändringen gällde endast för krediter tecknade efter den lagens ikraftträdande.

Den tredje tidsperioden avser krediter tecknade efter den 1 juli 1994 och infördes med anledning av ovan nämnda lagändring.

Finansinspektionens utgångspunkt är att endast ge ut allmänna råd där det finns ett uttryckligt behov av vägledning. Detta förhållningssätt får till följd att det kommer att finnas situationer och områden som inte regleras i föreskrifter eller allmänna råd.

På fråga från Finansinspektionen har ett flertal remissinstanser svarat att det endast finns ett fåtal krediter kvar som är tagna före 1994 och som inte har villkorsändrats sedan dess. Finansinspektionen anser därför att det inte finns ett generellt behov av att ge ut allmänna råd om ränteskillnadsersättning för dessa krediter och de äldre allmänna råden tas bort.

Information om beräkning av ränteskillnadsersättning

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditgivaren bör, om konsumenten begär det, lämna information om hur ränteskillnadsersättningen beräknas.

Remisspromemorian: Innehöll inte något sådant allmänt råd.

Remissinstanserna: En remissinstans anser att det bör framgå hur kreditgivaren har kommit fram till ränteskillnadsersättningens storlek samt att denna information bör lämnas skriftligen till konsumenten i samband med förtidsbetalning.

Finansinspektionens skäl: I de i dag gällande allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden finns ett avsnitt om information i samband med förtidsbetalning av bostadskrediter med bunden ränta. I avsnittet finns bl.a. ett stycke med liknande innehåll som det som nu införs i de nya allmänna råden. Av 8 och 14 §§ konsumentkreditlagen framgår att ett kreditavtal ska innehålla uppgifter om bl.a. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning och hur denna ersättning ska beräknas.

Finansinspektionen anser att det även i samband med förtidsbetalningen för konsumenten kan finnas behov av att få information om hur ränteskillnadsersättningen beräknas. I vilken form informationen ska lämnas bör vara upp till kreditgivaren att bestämma.

Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: De nya allmänna råden ska träda i kraft den 1 januari 2012.

Remisspromemorian: Innehöll ett förslag om att de allmänna råden bör träda i kraft den 1 augusti 2012.

Remissinstanserna: Några remissinstanser anser att ikraftträdandet bör senareläggas när det gäller beräkning av ränteskillnadsersättningen eftersom samtliga företag i större eller mindre omfattning måste bygga om sina system med anledning av det nya beräkningssättet. Dessutom anger remissinstanserna att även andra åtgärder måste vidtas, exempelvis att ta fram information och utbildad personal.

Finansinspektionens skäl: Arbetet med att ta fram de allmänna råden har pågått under en längre tid och den externa referensgruppen har i ett tidigt skede fått information om Finansinspektionens syn på hur ränteskillnadsersättningen bör beräknas. De allmänna rådets exakta lydelse bestäms dock först den dag som Finansinspektionens styrelse fattar beslut om att fastställa förslaget till allmänna råd. Trots detta anser Finansinspektionen att kreditgivarna borde ha kunnat vidta förberedande åtgärder med anledning av de allmänna råden. Finansinspektionen anser att en införandetid på cirka tre månader är tillräckligt.

Information om under vilken tid framräknad ränteskillnadsersättning gäller

Finansinspektionens ställningstagande: Kreditgivaren bör, om den har lämnat konsumenten uppgifter om vilken ränteskillnadsersättning som konsumenten ska betala, informera om under vilken tidsperiod han eller hon kan förtidsbetala krediten till angivet belopp.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: En remissinstans anser att tidsperioden bör anges till tio dagar.

Finansinspektionens skäl: När en konsument vill förtidsbetala en bostadskredit med bunden ränta lämnar kreditgivaren en uppgift om kostnaden för ränteskillnadsersättningen. Det är då viktigt att konsumenten får veta under vilken tidsperiod som angiven kostnad gäller eftersom ränteskillnadsersättningen kan variera beroende av ränteläge och återstående räntebindningstid. Finansinspektionen anser inte att tidsperioden i de allmänna råden bör bestämmas till ett visst antal dagar utan att det bör vara upp till kreditgivaren och konsumenten att komma överens om lämplig tid.

2.12 Borgen och tredjemanspant

Finansinspektionens ställningstagande: De allmänna råden bör innehålla vägledning om borgen och tredjemanspant.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Har inga invändningar mot förslaget.

Finansinspektionens skäl: Det bör finnas allmänna råd om borgen och tredjemanspant i de allmänna råden om krediter i konsumentförhållanden. Företagen bör, precis som tidigare, även tillämpa dessa allmänna råd vid andra krediter än konsumentkrediter där en fysisk person ingår avtal om säkerhet. Anledningen är att en fysisk person som ingår avtal om säkerhet för någon annans kredit i skyddshänseende oftast kan jämföras med en konsument.

2.13 Kvittning

Finansinspektionens ställningstagande: Avsnittet om kvittning begränsas till ett råd om de allmänna förutsättningarna för kvittning och ett avsnitt om kvittning mot kontobehållning. Övriga allmänna råd om kvittning i samband med betaltjänster tas bort.

Remisspromemorian: Innehöll mer omfattande allmänna råd, bl.a. om kvittning vid utförande av betaltjänster.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser har efterfrågat det tredje stycket under rubriken betaltjänster som finns i nu gällande allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (FFFS 2005:3) samt angett att stycket bör vara kvar.

Finansinspektionens skäl: Avsnitten om kvittning har ändrats för att förtydliga i vilka situationer Finansinspektionen anser att kvittning bör kunna ske. De allmänna reglerna om kvittning är inte lagfästa. I lag finns dock vissa specialregler om kvittning i skuldebrevförhållanden och om fordringar som är skyddade från kvittning av sociala skäl, såsom t.ex. fordran avseende lön. I de allmänna råden behandlas en kreditgivares kvittning av fordringar på en kredittagare, som är konsument, på grund av ett kreditavtal (motfordran) mot skulder till kredittagaren (huvudfordran). Avsikten med de allmänna råden är att förtydliga vad som utgör god kreditgivningssed på det här området.

Huvudfordrans karaktär anses hindra kvittning i vissa fall.³ Detta gäller t.ex. fordringar på underhållsbidrag och lön. En arbetsgivare kan således normalt inte kvitta en fordran mot arbetstagaren mot dennes fordran på lön. Även i de fall där kvittningssituationen inte är reglerad i lag anses det att fordringar som är fredade från utmätning inte heller kan användas för kvittning. I de allmänna råden aktualiseras emellertid inte kvittning direkt mot fordran av nämnda slag utan situationen är den att pengarna har satts in på kredittagarens konto. I exemplet med lön är det arbetsgivaren som har betalat lönen som krediterats arbetstagarens/kredittagarens konto. Förbudet mot kvittning är därmed inte direkt tillämpligt och huvudregeln torde vara att medel som tidigare var skyddade mot kvittning inte längre är det.⁴ Undantag kan tänkas gälla när det är fråga om konto som typiskt sett är avsett för medel som är skyddsvärda av sociala hänsyn, t.ex. ett lönekonto. En praktisk svårighet i kvittningssituationer kan vara att det är svårt att identifiera vilka medel på kontot som härrör från vilken betalare.

Enligt Finansinspektionen finns det anledning för kreditgivare att iaktta försiktighet vid kvittning mot medel på konto som kan antas helt eller delvis härröra från sådana källor där kvittning direkt inte hade varit tillåten. Ändamålet bakom kvittningsförbuden bör dock slå igenom även i de allmänna råden på så sätt att kvittning inte bör ske mot behållning på konto som är avsedd för kredittagarens nödvändiga utgifter. Det är inte meningen att en konsument genom att dra på sig stora löpande utgifter ska kunna undgå kvittning. Med uttrycket nödvändiga utgifter i det allmänna rådet avses sådana utgifter som är direkt hänförliga till konsumentens nödvändiga löpande levnadskostnader, t.ex. mat och hyra.

De i dag gällande allmänna råden innehåller bestämmelser om kvittning även rörande medel som inte finns inestående på konto utan som, efter en betalningsanvisning, är föremål för överföring till eller från kredittagarens konto. Det vill säga medel som ännu inte har krediterats eller debiterats kredittagarens konto. Eftersom det är rättsligt oklart huruvida en kvittningssituation överhuvud taget uppkommer i dessa fall bör Finansinspektionen avstå från att utfärda

³ Lindskog, S., Kvittning, andra upplagan, Stockholm 1993, s. 256 ff.

⁴ Lindskog, aa., s. 268.

allmänna råd för dessa situationer och de allmänna råden i den delen tas bort. När medlen har bokförts på konsumentens konto blir de allmänna råden om kvittning mot kontobehållning tillämpliga.

I situationer där kredittagaren lämnat ett betaltjänstuppdrag till kreditgivaren om betalning med medel som finns på kredittagarens konto, bör kvittning inte ske. Uppdraget kan nämligen ses som en för banken bindande styrning av betalningen och dessutom kan det anses följa av allmänna förmögenhetsrättsliga principer att en gäldenär har rätt att välja vilken skuld en betalning ska avse. Nu gällande allmänna råd innebär att en kreditgivare inte genom kvittning bör tillgodogöra sig medel mot en konsumentens skuld när denne för inlösen överlämnar postväxel, check eller annan anvisning. Det kan ifrågasättas om det överhuvud taget föreligger rätt till kvittning i dessa situationer och Finansinspektionen utfärdar därför inte allmänna råd i denna del.

2.14 Återkallelse av uppdrag för betalning

Finansinspektionens ställningstagande: Ett uppdrag som konsumenten har lämnat kreditgivaren om betalning av kredit från ett angivet konto som konsumenten har hos kreditgivaren bör kunna sägas upp. Kreditgivaren bör också se till att uppdraget upphör snarast möjligt.

Remisspromemorian: Innehöll i sak samma förslag.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser välkomnar återinförandet av det allmänna rådet men säger också att denna skyldighet finns enligt lag (2010:751) om betaltjänster (LBT). Någon remissinstans menar att det bör förtydligas vad som menas med snarast möjligt.

Finansinspektionens skäl: I samband med att en konsument avtalar om en kredit är det vanligt att konsumenten också lämnar uppdrag till kreditgivaren att automatiskt dra ränta, amorteringar och andra kostnader till följd av krediten från ett angivet konto som konsumenten har hos kreditgivaren.

Tidigare fanns vägledning om att återkalla överföringsuppdrag i Finansinspektionens allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (4 kap. 46 § FFFS 2000:2). Bestämmelsen lød: ”Kreditgivaren bör sedan kredittagaren återkallat ett lämnat överföringsuppdrag för betalning av fordringar från konto som denne har hos kreditgivaren se till att överföringarna snarast möjligt upphör.” På den tiden fanns inga förklarande beslutspromemorior till de allmänna råden, men det finns skäl att anta att utgångspunkten var att överföringsuppdrag kunde återkallas och att de allmänna råden närmast inriktade sig på att kreditgivaren skulle se till att överföringarna upphörde skyndsamt.

Det finns dock inte någon vägledning om återkallelse av överföringsuppdrag i det nu gällande allmänna rådet FFFS 2005:3. Eftersom det inte finns någon beslutspromemoria med motivering är det oklart varför det togs bort.

I en undersökning som Finansinspektionen genomförde under våren 2009 konstaterades att de flesta större aktörer i branschen handlägger ärenden i enlighet med de tidigare allmänna råden. Trots detta har Finansinspektionen i sin tillsyn uppmärksammat att konsumenter i vissa fall har nekats att återkalla sådana uppdrag. För att få en enhetlig tillämpning av handläggningen i denna fråga samt då vägledningen är viktig för konsumenten föreslår Finansinspektionen att den återinförs, dock med en viss språklig justering.

En betalare som anvisat betalning med autogiro har, enligt 5 kap. 14 § LBT, rätt att återkalla en enstaka betalning fram till dagen före den dag som avtalats för debitering av medlen. LBT ger dock, enligt Finansinspektionens bedömning, inte någon ovillkorlig rätt att återkalla hela betalningsuppdraget. Rätten att återkalla en enstaka betalning medför dock en möjlighet för en konsument med tillfälliga likviditetsproblem att välja om kontobehållningen ska användas till betalning av krediten eller till något annat.

Rätten för en konsument att återkalla en enstaka betalning sedd tillsammans med det faktum att ett återkallat betalningsuppdrag inte är ett giltigt skäl att säga upp en kredit till betalning, gör att Finansinspektionen inte anser att det finns rimliga skäl för en kreditgivare att försöka förhindra att hela betalningsuppdraget återkallas. Om konsumenten har begärt att uppdraget ska upphöra bör därför kreditgivaren se till att överföringarna upphör snarast möjligt. Finansinspektionen anser inte att uttrycket snarast möjligt behöver preciseras närmare.

3 Konsekvensanalys

Nedan redogörs översiktligt för de konsekvenser som de allmänna råden bedöms få för företagen och konsumentkollektivet. För att få en helhetsbild av effekterna redogörs också först översiktligt för konsekvenserna av den nya konsumentkreditlagen.

3.1 Berörda företag

Samtliga företag under Finansinspektionens tillsyn som ägnar sig åt kreditgivning till konsumenter berörs av de allmänna råden. För närvarande finns i Sverige omkring 150 kreditinstitut (banker och kreditmarknadsföretag) och 10 värdepappersbolag som även har tillstånd att tillhandahålla krediter i samband med köp av finansiella instrument.

3.2 Konsekvenser av den nya konsumentkreditlagen

I den nya konsumentkreditlagen ställs högre krav på vilken information kreditgivaren ska lämna till konsumenten. Denna information ska lämnas vid marknadsföringen av en kredit, innan ett kreditavtal ingås samt i kreditavtalet. Den effektiva räntan ska alltid anges i marknadsföringen. Kreditgivaren åläggs också en s.k. förklaringskyldighet inom ramen för god kreditgivningssed genom

att företagen ska ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

Den ökade regleringen av s.k. snabblån, syftar till att, förutom att allmänt stärka konsumentskyddet, motverka de problem med överskuldsättning som dessa lån medfört. För de företag som erbjuder sådana lån kommer de nya bestämmelserna att innebära ökade kostnader för att ta fram nya rutiner för kreditprövning, nya system, utbildning av personal och framtagande av informations- och marknadsföringsmaterial. Kravet på kreditprövning kan för företagen även medföra en minskad kreditgivning då det är rimligt att anta att en del av de potentiella kredittagarna inte längre kommer att beviljas kredit. Detta kan dock också medföra att krediterna återbetalas i större utsträckning.

Finansinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att de flesta företag som tillhandahåller s.k. snabblån är finansiella institut vars verksamhet är registrerad hos Finansinspektionen. För de finansiella instituten har Finansinspektionen endast tillsyn över att företagen följer penningtvättsregelverket. Därutöver görs en årlig prövning av företagens ägare och ledning. I övriga delar står dessa företag under Konsumentverkets tillsyn.

Kreditgivarens skyldighet att göra en kreditprövning bör innebära en minskad risk för konsumenten att få en kredit trots bristande möjlighet att återbetala lånet, vilket bör minska risken för överskuldsättning. Att förhandsinformation ska lämnas och den effektiva räntan anges i marknadsföringen innebär att konsumenten bör ha större möjlighet att jämföra olika kreditalternativ och fatta ett beslut som stämmer överens med konsumentens behov.

Vidare har i den nya konsumentkreditlagen införts en ångerrätt för de flesta kredittyper, vilket innebär att konsumenten har rätt att ångra ett kreditavtal inom 14 dagar. Detta ger således konsumenten en möjlighet att ångra förhastade beslut. Ångerrätten förutsätter samtidigt att konsumenten har tillräckligt med pengar för att återbetala krediten, i de fall krediten är utbetald, samt den räntekostnad som har uppkommit under perioden. För företagen kan ångerrätten innebära dels en osäkerhet om den faktiska utlåningen de 14 första dagarna, dels kan innebära ökade administrativa kostnader om konsumenten vill återbetala lånet.

Ändringarna i lagstiftningen kommer att innebära kostnader för företagen då de behöver sätta sig in i de nya reglerna och se över och anpassa verksamheten med anledning av dessa. Ändringarna i den nya konsumentkreditlagen är till för att skydda konsumenten och bör inte leda till några negativa konsekvenser för konsumentkollektivet i stort. Företagens kostnader kan dock komma att överföras till konsumenterna genom högre räntor eller avgifter. För en del konsumenter kan de nya reglerna även innebära nekade krediter i större utsträckning än tidigare.

3.3 Konsekvenser av Finansinspektionens allmänna råd

Som beskrivits ovan följer de huvudsakliga konsekvenserna för företag och konsumenter av konsumentkreditlagen. I de allmänna råden har vissa följdändringar gjorts med anledning av denna. Eftersom dessa ändringar framför allt har skett till följd av konsumentkreditlagen redogörs inte för konsekvenserna av dessa. Delar av de allmänna råden, FFFS 2005:3, kommer i princip överföras oförändrade med ändringar av mindre karaktär såsom omstruktureringar eller språkliga förändringar som inte är avsedda att ändra innehållet i sak. Dessa delar har inte en sådan påverkan att de behöver konsekvensutredas. Nedan redogörs endast för övriga ändringar som Finansinspektionen bedömer i huvudsak endast kommer att medföra mindre konsekvenser.

Konsekvenser för företagen

Ett flertal av ändringarna i Finansinspektionens allmänna råd syftar till att säkerställa att en konsument ges tillräcklig information. Detta gäller rekommendationerna om underrättelse om nekad kredit och information om eventuell ränteskillnadsersättning vid omsättning av bunden kredit. Dessa allmänna råd innebär att företagen bör ha rutiner och processer för hur uppgifterna ska dokumenteras och lämnas till konsumenter samt system för att hantera detta. Då många företag redan i dag har sådana rutiner och system bedömer Finansinspektionen att konsekvenserna för dessa företag sannolikt kommer att vara av mindre karaktär, och främst i form av initiala engångskostnader för att se över och göra eventuella anpassningar av befintliga rutiner samt göra nödvändiga ändringar i informationen till konsumenter. För företag som i dag saknar sådana rutiner och system innebär förslaget däremot en större omställning, vilket kan innebära högre initiala kostnader i form av exempelvis inköp av system och framtagande av nya rutiner. Till detta tillkommer behovet av att utbilda personal. För samtliga företag bedömer Finansinspektionen att de löpande kostnaderna bör vara begränsade.

Konsekvenserna kan variera i omfattning beroende på företagets storlek och vilken lösning företagen väljer för att anpassa verksamheten till de allmänna råden.

Den största ekonomiska konsekvensen för företagen bör vara den nya rekommendationen om beräkning av ränteskillnadsersättning. Vissa företag kommer sannolikt att behöva se över och anpassa sina beräkningsmetoder, ändra i tekniska system samt anpassa interna rutiner och informationsmaterial. Därutöver kan det innebära ett behov av att utbilda personal i den nya beräkningsmetoden.

Några remissinstanser uppger att det nya allmänna rådet om beräkning av ränteskillnadsersättning kommer att medföra ökade kostnader. Kostnaderna kommer att variera beroende på hur stor förändring som måste genomföras. Samtidigt uppger remissinstanserna att det finns betydande fördelar med det nya beräkningssättet. Någon remissinstans anser dock att kostnaderna kommer att vara betydande, men har inte angett något belopp.

Konsekvenser för konsumenterna

För konsumenterna bör de allmänna råden innebära en bättre möjlighet att fatta välgrundade beslut genom att de får tydligare information.

Finansinspektionens nya rekommendation om ränteskillnadsersättning bör för konsumenten innebära en ökad förutsägbarhet i och med att skillnaden i ränteskillnadsersättning för krediter med snarlika återstående räntebindningstider endast bör bli marginell. Detta eftersom ränteskillnadsersättningen enligt de nya allmänna råden kommer att beräknas så exakt och likartat som möjligt i varje enskilt fall.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen bedömer sammantaget att kostnaderna och de eventuella konsekvenser för företagen och konsumenterna som de allmänna råden kan komma att medföra inte hindrar att de allmänna råden genomförs.